

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 การผลิต

- ลีนสุด ม.ค.61 มีฟาร์มปลานิลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 2,908 ฟาร์ม และฟาร์มที่ได้มาตรฐาน SL (Safety level) จำนวน 26,743 ฟาร์ม คิดเป็น 8.8% ของจำนวนฟาร์มปลานิลทั้งหมด (335,441 ฟาร์ม) (กลุ่มพัฒนาระบบคุณภาพแหล่งผลิต, กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด, กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)
- ธ.ค.60 ผลผลิตปลานิลเบื้องต้น 16,156 ตัน เพิ่มขึ้น +1.2% จากเดือนก่อน เนื่องจากผลผลิตต่อกมาเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับเทศกาลปีใหม่ แต่เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อนผลผลิตลดลงเช่นกัน -10.3% (กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)
- ม.ค.-ธ.ค.60 ผลผลิตปลานิลเบื้องต้น 185,902 ตัน เพิ่มขึ้น +5.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน

1.2 ราคาปลานิล

- ม.ค.61 ราคาปลานิลหน้าฟาร์ม ภาคกลาง ขนาดใหญ่ 39.16 บาท/กก. ขนาดกลาง 33.78 บาท/กก. และขนาดเล็ก 24.25 บาท/กก. โดยทุกขนาดปรับตัว +0.4%, -0.8% และ -3.0% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
- ม.ค.61 ราคาขายส่ง ขนาดใหญ่ 52.50 บาท/กก. ขนาดกลาง 42.50 บาท/กก. และขนาดเล็ก 34.00 บาท/กก. โดยขนาดใหญ่นและขนาดกลางไม่เปลี่ยนแปลง ขณะที่ขนาดเล็กปรับตัว +5.2% เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ตลาดไท)
- ม.ค.61 ราคาขายปลีก ณ ตลาดกรุงเทพฯ ขนาดใหญ่ 70.07 บาท/กก. และขนาดกลาง 59.52 บาท/กก. โดยทุกขนาดปรับตัวเพิ่มขึ้น +0.4% และ +0.1% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (กระทรวงพาณิชย์)

1.3 การค้าต่างประเทศ

- การส่งออกปลานิล
 - ม.ค.-ธ.ค.60 ไทยส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ 5,817.8 ตัน มูลค่า 344.7 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง -27.1% และ -42.4% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยมีรูปแบบจากสัดส่วนมูลค่าการส่งออก คือ ปลาทั้งตัวแช่แข็ง 75.2% เนื้อปลาแช่แข็ง 22.5% ปลานิลสดแช่เย็น 1.4% เนื้อปลานิลแช่เย็น 0.5% และปลามีชีวิต 0.4% ทั้งนี้มีตลาดหลัก คือ กลุ่มตะวันออกกลาง 33.6% สหรัฐฯ 28.6% กลุ่มยุโรป 24.9% กลุ่มแอฟริกา 2.7% แคนาดา 2.5% กลุ่มอาเซียน 2.5% และเกาหลีใต้ 2.3% และประเทศอื่นๆ 2.9% ตามลำดับ

● การนำเข้าปลานิล

- ม.ค.-ธ.ค.60 ไทยนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์ 462.4 ตัน มูลค่า 65.1 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น +11.6% และ +28.1% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยมีรูปแบบนำเข้าเป็นเนื้อปลานิลแช่แข็ง 96.0% และปลาทั้งตัวแช่แข็ง 4.0% ตามลำดับ ส่วนใหญ่นำเข้าจากจีน 39.0% ไต้หวัน 30.9% และกลุ่มอาเซียน 30.1% ตามลำดับ

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้า (ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท)

เดือน/ปี	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ธ.ค. 59	532.3	38.5	67.6	9.1
พ.ย. 60	529.2	25.3	39.0	11.3
ธ.ค. 60	382.3	19.6	31.7	4.8
%Δ ธ.ค. 59	-28.2%	-49.1%	-53.1%	-47.3%
%Δ พ.ย. 60	-27.8%	-22.5%	-18.7%	-57.5%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กรมประมง

2. สถานการณ์ภายนอกประเทศ

2.1 การผลิต

- ผลผลิตปลานิลโลกในปี 2558 จำนวน 6.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 5.8% จากปีก่อน เป็นผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง 5.67 ล้านตัน (89.9%) และจากการจับ 0.64 ล้านตัน (10.2%) ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศเอเชียถึง 4.14 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วน 65.7% ของผลผลิตปลานิลโลก (FAO, October 2017)

2.2 การตลาดและการค้า

- จีน ส่งออกผลิตภัณฑ์ปลานิลปริมาณ 406,760 ตัน มูลค่า 1,234.9 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า 3.5% และ 1.2% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยส่งออกในรูปแบบเนื้อปลานิลชุบน้ำแข็งมากที่สุด ร้อยละ 42 รองลงมาเนื้อปลานิลแช่แข็ง 37% และปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง 21% และมีตลาดหลักที่สำคัญ คือ กลุ่มแอฟริกา (INFOFISH Trade News, No. 2/2018)
- USA เป็นผู้นำเข้าปลานิลรายใหญ่ของโลก ม.ค.-ธ.ค.60 ปริมาณ 182,752.4 ตัน มูลค่า 674.4 ล้านดอลลาร์ ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง -7.3% และ -10.7% ตามลำดับ เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีรูปแบบการนำเข้า ดังตาราง

การนำเข้าผลิตภัณฑ์ปลานิลของสหรัฐอเมริกา ปี 2560 (ม.ค.-ธ.ค.) หน่วย : ปริมาณ (ตัน), มูลค่า (ล้านUSD)

Product	2559		2560		อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
Tilapia Fillet Frozen	128,285.4	513.0	119,699.4	452.3	-6.7	-11.8
Tilapia Fillet Fresh	25,487.9	162.9	24,077.2	153.0	-5.5	-6.1
Tilapia Frozen	41,969.8	73.9	37,020.5	62.8	-11.8	-15.0
Tilapia Fresh	1,327.7	4.8	1,910.1	6.1	43.9	28.6
Tilapia Meat Fresh	63.2	0.2	45.2	0.1	-28.5	-58.7
Total	197,134.0	754.8	182,752.4	674.4	-7.3	-10.7

สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปลานิลของสหรัฐอเมริกา ปี 2560 (ม.ค.-ธ.ค.) หน่วย : ร้อยละ

ลำดับที่	1. Tilapia Fillet Frozen		2. Tilapia Fillet Fresh		3. Tilapia Frozen		4. Tilapia Fresh		5. Tilapia Meat Fresh	
	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า
1	จีน	56.84	โคลัมเบีย	7.05	จีน	2.98	เมียนมาร์	0.42	ไต้หวัน	0.01
2	อินโดนีเซีย	7.04	ฮอนดูรัส	6.58	ไต้หวัน	5.61	เม็กซิโก	0.10		
3	ไต้หวัน	1.34	คอซตาริกา	4.44	เวียดนาม	0.45	โคลัมเบีย	0.09		
4	เม็กซิโก	0.47	เม็กซิโก	2.31	ไทย	0.20	ฮอนดูรัส	0.08		
5	ไทย	0.29	อื่นๆ	2.31	อื่นๆ	0.08	เอกวาดอร์	0.05		
6	อื่นๆ	1.10					เวียดนาม	0.04		
7							อื่นๆ	0.12		
รวม		67.08		22.69		9.32		0.90		0.01

www.st.nmfs.noaa.gov

3. ปัญหาอุปสรรค

- ผลผลิตปลานิลเฉลี่ยต่อไร่ทั้งประเทศยังคงต่ำ (ข้อมูลเบื้องต้นปี 2560 = 442 กก./ไร่)
- ฟาร์มเลี้ยงปลานิลขาดการบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐาน GAP
- เกษตรกรขาดศักยภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ

4. แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค

- จัดทำโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ (ปลานิล) 2561 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน ส่งเสริมฟาร์มเลี้ยงปลานิลให้ได้มาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น การรวมกลุ่มของเกษตรกร รวมถึงการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าปลานิล
- พัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer โดยการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร
- ประชาสัมพันธ์กรมการค้าปลีกการค้าปลานิลโดยการจดทะเบียนการค้าปลานิล พร้อมส่งเสริมให้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ปลานิลหลากหลายเมนูเพื่อเพิ่มมูลค่า

- กรมประมงต้องดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตปลานิลของเกษตรกรรายย่อยให้มากขึ้น

เกวลิन หนูฤทธิ กลุ่มเศรษฐกิจการประมง กรมประมง
โทร. 0 2561 3353